

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 291/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Cahajlom, Dlhý rad 16, Bardejov, vo veci porušenia jeho základných práv zaručených čl. 13, čl. 17 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. mája 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv zaručených čl. 13, čl. 17 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 33 T 25/2015 z 1. októbra 2015 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) uznaný za vinného zo spáchania zločinu vraždy podľa § 219 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Následne podané odvolanie sťažovateľa Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 10 To 1/2016 z 9. marca 2016 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) zamietol ako nedôvodné. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 6 Tdo 6/2017 z 22. februára 2017 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“) dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

3. V dôvodoch podanej sťažnosti sťažovateľ uvádza, že v priebehu trestného konania sa okresný súd vôbec nezaoberal námietkou zaujatosti proti ustanovenému znalcovi [REDAKOVANÉ] ani žiadosťou o vypočutie obhajkyne [REDAKOVANÉ], ktorá mu bola ustanovená ešte 3. mája 1996. Nadväzne na to poukazuje na skutočnosť, že rozsudkom okresného súdu č. k. 24 Nc 1327/01-26 zo 6. mája 2003 bol vyhlásený za mŕtveho, pričom podľa v tom čase platného zákona č. 141/1961 Zb. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov proti tomu, kto zomrel, nebolo možné začať trestné stíhanie a ak bolo začaté, nebolo v ňom možné pokračovať a muselo byť zastavené. Podľa sťažovateľa bol v jeho neprospech porušený zákon, pretože vyhlásenie za mŕtveho je verejne známa skutočnosť. Následné pokračovanie vo svojom trestnom stíhaní preto považuje za nezákonné a v trestnom konaní nepoužiteľné. Sťažovateľ poukazuje na stratu pasu v roku 2003 a jeho doručenie Veľvyslanectvu Slovenskej republiky v Poľsku Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Prešove a tvrdí, že orgány činné v trestnom konaní mali viac ako 11 rokov vedieť o jeho existencii, ako aj o mieste jeho pobytu, a preto jeho neprítomnosť v Slovenskej republike nemožno podľa neho hodnotiť tak, že sa v zahraničí skrýval. V tejto súvislosti poukazuje na to, že časť svojho majetku nechal na Slovensku, čo malo svedčiť o tom, že sa po nejakom čase chcel vrátiť na Slovensko, ako aj na prípady kontroly jeho osoby policajnými orgánmi cudzích štátov – Veľkej Británie a Poľska. Namieta tiež procesné pochybenie okresného súdu a dĺžku jeho rozhodovania

v súvislosti s jeho žiadosťou o prepustenie z väzby. Nadväzne na to do sťažnosti prenáša svoju obhajobnú argumentáciu uplatnenú v konaní pred všeobecnými súdmi s námietkou, že napriek vážnosti jeho prípadu nebol vo veci nariadený nový znalecký posudok iného súdneho znalca, hoci to v konaní požadoval.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd v jeho veci vydal takéto rozhodnutie:

„1. Základné práva a slobody sťažovateľa [REDAKOVANÉ] ... podľa čl. 13, čl. 17 a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR na súdnu a právnu ochranu boli porušené.

2. ÚS SR Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Tdo 6/2017 zo dňa 22.02.2017 vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva [REDAKOVANÉ] primerané finančné zadosťučinenie vo výške 25.000 €, ktoré sú povinné zaplatiť spoločne a nerozdielne porušovatelia práv označení 1., 2.. a 3.“

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj

osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovení § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

8. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

10. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, čo osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

11. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, ďalej označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody a subjektu, proti ktorému sťažnosť smeruje.

12. Uplatnenie právomocí ústavného súdu je viazané na splnenie viacerých formálnych aj obsahových náležitostí sťažnosti. Až na zákonom presne definované výnimky je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania, pričom viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite

svojej sťažnosti. Petit musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne (v súlade s čl. 127 ústavy a § 56 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (III. ÚS 78/02, III. ÚS 17/03, IV. ÚS 138/08).

13. Po preskúmaní podania sťažovateľa doručeného 15. mája 2017 ústavný súd konštatuje, že napriek jeho kvalifikovanému právnomu zastúpeniu sťažnosť nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a 4 a § 50 ods. 1 písm. a) až c) zákona o ústavnom súde. Závažným nedostatkom petitu sťažnosti brániacim jeho meritórnemu preskúmaniu je nielen nepresnosť v označení základných práv a slobôd, ktoré mali byť porušené (sťažovateľ spája základné právo na súdnu a inú právnu ochranu aj s čl. 17 ústavy), ale tiež absencia označenia orgánov verejnej moci, ktoré sa mali porušenia základných práv dopustiť. Z petitu sťažnosti ani nevyplýva, či k namietaným porušeniam malo dôjsť postupom alebo len rozhodnutiami v úvode sťažnosti označených všeobecných súdov (prípadne niektorého z nich), a taktiež nevyplýva, v ktorom konaní sa tak malo stať, keďže návrh na vyslovenie porušenia označených článkov ústavy neobsahuje žiadne označenie súdmi vedených konaní, resp. nimi vydaných rozhodnutí. Napokon podľa názoru ústavného súdu obsahuje odôvodnenie sťažnosti v zásade iba prenos sťažovateľovej obhajobnej argumentácie z trestného konania, pričom absentujú dôvody majúce ústavný rozmer, teda také, ktoré by kompaktno a logicky odôvodňovali zásah do obsahu základných práv, ktorých porušenie sťažovateľ namieta.

14. Vzhľadom na to ústavný súd konštatuje, že sťažnosť ako celok pôsobí nedostatočne a neurčito, vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv (pri zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom) v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014).

15. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky

právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

16. Ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľa nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05). Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

17. Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa považoval už nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí za dostatočný dôvod na odmietnutie sťažnosti. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, v dôsledku čoho rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa stratilo v danej veci opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2017